

Namíbia camina cap a la llibertat

Namíbia ha iniciat el procés cap a la independència. El passat 1 d'abril s'engegà l'aplicació de la resolució 435 del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, aprovada l'any 1978, i que preveu la retirada de les tropes sud-africanes i la celebració d'eleccions lliures.

Antoni Castel

L'acceptació de la resolució 435 per Sud-àfrica ha estat el fruit de deu anys de negociacions, que no pogueren accelerar-se malgrat la formació de l'anomenat *grup de contacte* —Canadà, França, EUA, RFA i Gran Bretanya—, que intentà sense èxit que tant l'administració Reagan com Sud-àfrica deixessin d'exigir el *linkage*, el lligam entre la retirada cubana d'Angola i l'inici d'aplicació del text de l'ONU. Finalment, i com una expressió més d'aquesta distensió que ha afectat els conflictes regionals, Cuba, Angola i Sud-àfrica, amb el patrocini del subsecretari d'Estat nord-americà, Chester Crocker, signaren després de deu mesos de converses en diverses capitals —Londres, El Caire, Brazzaville, Nova York—, uns acords que donaven llum verda a la resolució a canvi del compromís cubà de retirar els seus 50.000 soldats estacionats a Angola en 27 mesos, també a partir d'aquest 1 d'abril.

El procés d'independència deixa al descobert bastants punts conflictius. El primer, l'estatut del port de Walvisbay (Badia de les Balenes), l'únic de Namíbia, que té sobirania sud-africana, rebutjada per l'ONU i el SWAPO, el moviment independentista namibi.

El segon és el problema de la divisió de les circumscripcions electorals i l'edat per a poder votar. L'ONU i el SWAPO volen que el vot sigui atorgat a partir dels 18 anys, mentre que Sud-àfrica desitja que ho siga a partir dels 21 per evitar que aquest vot jove se'n vagi cap el moviment independentista. El tercer, la constitució de l'Assemblea constitucional. El SWAPO voldria controlar els dos terços del futur parlament per a poder redactar un text al seu gust, aspecte que provoca calfred a Pretòria i entre els partits col·laboracionistes, com l'Aliança Democràtica de Turnhalle (DTA), que participa als parlaments creats per Sud-àfrica.

El darrer, el futur que està reservat a la UNITA, un moviment que ha estat abandonat per Sud-àfrica però que

El procés cap a la llibertat serà conflictiu.

La distensió en els conflictes regionals afavoreix la independència de Namíbia.

encara disposa de capacitat per a hostilitzar durant anys un govern angolà que no tindrà el suport militar cubà.

Sembla que la solució passa per la negociació, incorporant els quadres de la UNITA al govern marxista de Luanda, deixant de banda Jonas Savimbi, el carismàtic cap del moviment rebel, a qui es reservaria un daurat exili a Marroc o Gabon.

Namíbia, rica en urani, pesca, diamants i amb una ramaderia i agricultura ben desenvolupades depèn pràcticament del veí sud-africà. Un accident colonial que evitarà qualsevol radicalisme del SWAPO al poder si vol conservar l'estabilitat del país i no convertir-se en un nou Moçambic, arruïnat per la incompetència dels dirigents aferrats al dogma marxista i per una guerra creada per Sud-àfrica. El president sud-africà, Pieter Botha, amb aquesta retirada de Namíbia, també aconseguirà un nou respir per a preservar el règim de l'*apartheid* de les iles d'Occident.

EL PRÒXIM MES DE NOVEMBRE
SE CELEBREN ELECCIONS
PRESIDENCIALS

Terratrèmol polític a Turquia

Antoni Reig

Les eleccions municipals del passat 26 de març a Turquia han estat un vertader terratrèmol polític. Els resultats han sacsejat a fons el sistema polític instaurat pels militars després del seu colp d'estat del 1980. El governamental Partit de la Mare Pàtria, del primer ministre Turgut Ozal, que de fet és una coalició de liberals, tecnòcrates,

Després de nou anys, els militars han estat derrotats a les urnes.

elements d'extrema dreta i integristes islàmics, ha quedat relegat al tercer lloc amb el 21 per cent dels vots, que li han fet perdre les alcaldies de les ciutats més importants del país.

Cal recordar que Ozal i el seu partit van ser els autors de la transició de la dictadura del 1980 a l'actual democràcia, és a dir, els instruments dels militars per tornar a les casernes deixant la casa endreçada i en bones mans. Ara, els partits triomfadors de les municipals han estat els que els militars havien prohibit amb el seu colp d'estat i els líders guanyadors són els que els militars havien empresonat, desterritat i inhabilitat políticament. La pri-

mera força política sorgida de les urnes municipals ha estat el Partit Populista Socialdemòcrata, amb el 28 per cent dels vots, dirigit per Erdal Inonu, i la segona el Partit de la Recta Via, conservador, amb el 26 per cent, encapçalat per Suleyman Demirel, l'home derrocat pels militars el 1980.

Les urnes, doncs, han dictaminat el retorn a les antigues regles de joc i han anorreat la tasca que s'havien imposat els militars amb el seu colp del 1980. No hi ha dubte que si ara es convoquessin eleccions legislatives anticipades, Turgut Ozal les perdria. I hi ha el perill que el partit governamental es descompongui i part dels seus diputats i dirigents passin al partit de Demirel i a d'altres formacions. A més, les tendències d'extrema dreta i integristes islàmiques mantenen la seva força política a les urnes amb alts percentatges, pròxims al deu per cent en el segon cas i al cinc per cent en el primer.

Turquia té davant seu obertes un seguit d'incògnites, sobretot de cara a les eleccions presidencials del pròxim mes de novembre en què haurà d'escollir el successor del president general Evren, l'home que va dirigir el colp d'estat del 1980. □

LA CRISI D'AQUESTA REPÚBLICA
ABASTA TOTA IUGOSLÀVIA

Kosovo bull

A.R.

El passat 28 de març, el Parlament de la república federada de Sèrbia aprovava la reforma de la Constitució que permet a aquest territori recuperar el ple control i domini sobre les seves províncies, fins aleshores autònomes, de Voivodina i Kosovo. Aquesta última és l'únic territori de Iugoslàvia en què la majoria de la població no és eslava sinó albanesa. I la població albanesa de Kosovo s'ha revoltat contra Sèrbia tot i el desplegament policial i militar i malgrat l'estat de setge.

El balanç oficial de la revolta dels dies 27 i 28 de març en diferents localitats de la província, on milers de manifestants van atacar comissaries de policia, van disparar trets contra la policia, van cremar cotxes, autobusos, destruir botigues, etc., és de vint-i-tres morts, però un Comitè per la defensa dels drets de l'home a Kosovo, a Brussel·les, parlava de 137 morts i 370 ferits. Com pot apreciar-se, la violència va ser intensa i la repressió (sols dos

A Kosovo, la revolta és general.

dels morts eren policies, la resta eren manifestants) ferotge. La capital de Kosovo, Pristina, estava ocupada militarment amb carros blindats pels carrers. A la província van afluir reforços policials d'altres repúbliques iugoslaves. Però res va impedir la revolta.

El triomfador momentani en aquesta prova de força entre serbis i kosovars és el líder serbi Slobodan Milosevic, disposat a recuperar en un primer temps el control serbi sobre les seves dues províncies autònomes i, segons es tem, en una segona fase a imposar l'hegemonia de Sèrbia sobre la federació de sis repúbliques que constitueixen Iugoslàvia. Per això podria intentar federar amb Sèrbia les repúbliques de Montenegro i Macedònia, ètnicament sèrbies, formant un bloc homogeni sota el seu liderat. Les repúbliques d'Eslovènia i Croàcia ja han pres clarament posició davant aquests suposats intents i els eslovens han arribat a solidaritzar-se amb les reivindicacions dels kosovars. La sisena república, la de Bòsnia-Hercegovina, tot i mantenir una postura prudent, tampoc veu amb bons ulls la marxa ascendent de Milosevic i les seves actuacions. Així, la crisi de Kosovo és una crisi que abasta tot Iugoslàvia i condiciona el seu futur més immediat. □